

K 5730
2

ფასი 10 კაპ.

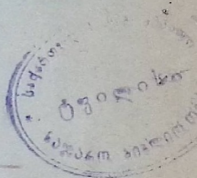
K 5.730
2

ს. ს. რ. ქ-ის მხრომელ მბრალთა
მიწადმოძვრები სრულიად საქავშირო
საზოგადოება—„მემს“-ი.

მ. ი. კალინინი.

მბრალეები საბჭოთა კავშირში

საქართველოს „მემს“-ის
გამოცემა. ტფილისი
1931 წ.

სკეპ-2000
შემოწმებულია

K5.730

2 ებრაელთა საბჭოთა კავშირში*)

4 წელი გავიდა „მემს“-ის I-ლი ყრილობის შემდეგ. როგორც იცით ამ 4 წლის განმავლობაში ბევრი რამ გამოიცვალა. ამ ხნის განმავლობაში საბჭოთა კავშირმა უდიდეს წარმატებას მიაღწია. ჩვენი წარმატების შესახებ დაობს მთელი მსოფლიო,—ეს კი იმის მომასწავებელია, რომ მართლაც გვაქვს წარმატებები. საბჭოთა კავშირის ამ უდიდესმა წარმატებამ უექველად გადამწყვეტი გავლენა მოახდინა ებრაელ ერზედაც. დღეს ებრაელ მასების მდგომარეობა სულ სხვაა, ვინემ ოთხი წლის წინად იყო. ჩვენ სწორედ აი ამ ფაქტიდან უნდა გამოვიდეთ.

უპირველეს ყოვლისა მე-II ყრილობის აუდიტორია სულ სხვაა, ვიდრე მაშინ იყო. მე ეს როგორღაც განსაკუთრებით მეცა თვალში. თითქოს აგერ ეხლა—გუშინ ვიყავი „მემს“-ის I-ლ ყრილობაზე და ვუყურებ, რომ აუდიტორია სულ სხვაა. მაშინ ის თითქმის მთლიანად ინტელიგენტებისაგან შესდგებოდა, ეხლა კი აუდიტორია ხალხურია—მუშური და გლეხური.

მაშინ მთავარ საზრუნავს წარმოადგენდა ის, რომ ებრაელთა მასები გადაგვერჩინა გადაშენებას. ეს საკით-

*) „მემს“-ის მე-II საკავშირო ყრილობაზე წარმოთქმულ შიტყვიდან.

ხი მაშინ ერთობ მკვეთრად იდგა. პირველ ყრილობის წინა ნახევარში მე ვიყავი ებრაელთა რაიონში და ვნახე, რომ მდგომარეობა მართლაც მძიმე იყო.

ეხლა ეს საკითხი წინანდელი სახით თავის-თავად იხსნება იმიტომ, რომ ლაპარაკი ამჟამად ებრაელების გადაშენებაზე და ისიც საბჭოთა კავშირში, უაზრობაა. თვითვე ღვენთაგანისთვის უდავოა, რომ სიცოცხლის შენარჩუნებისათვის საკმარისია მუშაობა. სამუშაოს მონახვა კი ეხლა ყველას შეუძლია. ჩვენს კავშირში არ მეგულებათ ისეთი კუთხე, სადაც სამუშაოს მონახვა არ შეიძლებოდა. ასე წარმოიდგინეთ უკრაინაც და ბელორუსიაც კი გოდებენ: „მოგვეცი მუშა-ხელი“-ო! სულ რაღაც ორისამი წლის წინად გადასახლებელთა კონტინგენტის ირგვლივ გააფრთხილებული ბრძოლა სწარმოებდა მთავრობის ორგანოებში რსფსრ-სა, უკრაინასა და ბელორუსიას შორის. თვითვე ეს რესპუბლიკა მოითხოვდა, რომ მისი ტერიტორიიდან რაც შეიძლება მეტი გადასახლებულიყო შორეულ აღმოსავლეთსა და ციმბირში. ეხლა კი თვითვე რესპუბლიკა, მათ შორის უკრაინაც, სადაც მეტი მოსახლეობაა, ლაპარაკობს: „თვით ჩვენ გვჭირდება მუშა-ხელის გადამოსახლება“-ო. აი ის თავისებურება, რომელსაც ამჟამად აქვს ადგილი.

ამასთან დაკავშირებით აუცილებლად უნდა გარდაიქმნეს „მემს“-ის მუშაობა ახალ საფუძველზე. პირადად მე მგონია, რომ ებრაელ მასების უკეთ დაცვისა და მოწყობისათვის, საჭიროა მათი გადასახლება. საჭიროა მოინახოს ისეთი ტერიტორია, სადაც შეიძლებოდა ებრაელების რესპუბლიკის შექმნა. რომ წინანდელი გაჭირვება იყოს, რა თქმა უნდა, რესპუბლიკა მალე შეიქმნებოდა. ამჟამად, მაგალითად ბირობიჯანს იმდენ გადასახლებულს

ვერ მისცემ, რამდენის მიცემაც შეიძლებოდა, ვსთქვათ, ოთხი წლის წინად. ეს ცხადია. აიღეთ, მაგალითად, ბერდიჩეველები. ბერდიჩევეში არის ტყავის ქარხნები. იქ მუშის საშუალო ხელფასი 100—120 მანეთია. აშკარაა, რომ ბირობიჯანში ისინი მხოლოდ იმ შემთხვევაში წაგლენ, თუ იქ უკეთესი მატერიალური პირობები იქნება ანდა იდეური მისწრაფებით ჩემის აზრით, არაა ცუდი ყოველგვარ შემთხვევაში, თუ გინდ ისეთი მისწრაფება, როცა ხალხს სურს შექმნას თავისი ეროვნული სახელმწიფო და ამ მიზნით მიდის ბირობიჯანში, როცა ეს ხდება პროლეტარიატის დიქტატურის დროს.

მე შეგნებულად ვამბობ, რომ შეიძლება წასვლა იდეურ მისწრაფებით. ასეთი იდეური მისწრაფება შესაძლებელია, მაგრამ თავისთავად იგულისხმება, რომ მარტო იდეური მისწრაფება არ კმარა დიდ-ძალი მასების წასაქეზებლად გადასახლებაზე. მაგრამ, ეს იმას როდი ნიშნავს, რომ ებრაელების რესპუბლიკა იხსნება დღის წესრიგიდან. არა, მე ხაზგასმით აღვნიშნავ, რომ ვიყავი და ვარ ბირობიჯანის მომხრე. რატომ? იმიტომ, რომ მე მიზანშეწონილად მიმაჩნდა ებრაელების რესპუბლიკის შექმნა. მე ამის შესახებ გარკვევით განვაცხადე პირველ ყოვლიანობაზე. რატომ ვარ ბირობიჯანის მომხრე? ჩემის აზრით პრაქტიკულად იქ ყველაზე უფრო ადვილად შეიძლება რესპუბლიკის შექმნა. თუ პირველ ხანებში იქ ებრაელები მხოლოდ 20-25 პროცენტი იქნება, ეს საშიში არაა. ყირიმში ხომ თათრები მხოლოდ 26 პროცენტს შეადგენენ. მიუხედავად ამისა არსებობს ყირიმის რესპუბლიკა, რომელიც თათართა რესპუბლიკას წარმოადგენს.

მე ვფიქრობ, რომ სწორედ ბირობიჯანია ის ადგილი, სადაც შეიძლება მოეწყოს ებრაელების რესპუბ-

ლიკა, საითკენაც ეხლა ჩვენ მივიღტვით პრაქტიკულად მე, მაგალითად, დიდად ვიცავ იმ აზრს, რომ სწორედ ბირობიჯანში განვითარდეს საბჭოთა მეურნეობანი. მარცვლელულის ტრესტში სულ იმას გავიძახი რომ, იქ არც დირექტორებად და არც მუშად და მით უმეტეს ორგანიზატორებად რუსების გაგზავნა არ შეიძლება. ასეთები შეძლებისადა გვარად, უნდა იყვენ ებრაელები—კომუნისტები ან უპარტიონი.

ჩემის აზრით ეს სასარგებლოა, ეს ასე უნდა მოეწყოს. მაგრამ, მიუხედავად ამისა მე, როგორც მარქსისტს, არ შემიძლია არ ვაღიარო, რომ აქ არის სიძნელე და რომ პირობებიც შეიცვალა ამას მე ვლაპარაკობ იმ მხრივ, რომ ეხლა რესპუბლიკის მოწყობა უფრო ძნელი იქნება. საძნელო გახდება იქ რამოდენიმე ასეული ათასი, ადამიანის მოკრება, თუმცა, ჩვენს პირობებში, რესპუბლიკის მოსაწყობად, არა თუ რამოდენიმე ასეული ათასი, არამედ ასი ათასიც კი არაა საქარო. ბირობიჯანში რომ პირველ ხანებში თუ გინდ მხოლოდ 20 ათასი ებრაელი ყოფილიყო და 40 ათასი სხვა ეროვნებებიდან,—ებრაელების რესპუბლიკის მოწყობა შესაძლებელი იქნებოდა. ყოველ შემთხვევაში ასეთი ეროვნული რესპუბლიკები ჩვენში ბევრია და აქ არაჩვეულებრივი არაფერია. ექნებოდა კი ამას რაიმე მსოფლიო მნიშვნელობა? რა თქმა უნდა ექნებოდა. ის, ვინც ამას ნაციონალიზმად თვლის ივიწყებს ებრაელთა რესპუბლიკის არსებობის ფაქტის მნიშვნელობას. ეს კონტრ.რევოლიუცია კი არაა, არამედ არაჩვეულებრივი რევოლიუციონური ფაქტია მთელი მსოფლიოს ებრაელებისათვის და საბჭოთა კავშირის მშრომელ ებრაელებისათვის. ამ გზით ისინი უკეთ მოაწყობენ თავიანთ მეურნეობასა და კულტურას. აქ დიალექ-

ტიკი უნდა იყო. მე უკვე ვსთქვი, რომ გარემოება გამოცვლილა მეტი. მე ვფიქრობ, რომ „მემს“-ის მუშაობაც ეხლა იქნება უფრო რთული, მაგრამ ამავე დროს უფრო ნაყოფიერიც.

რაში მდგომაროებს ამ მუშაობის სირთულე? იმაში რომ ეხლა ალბად უფრო დაჩქარდება დრო-მოქმულ ებრაელ უბნების რღვევის პროცესი. რაში გამოიხატება ერთ ადგილას ებრაელების შეჯგუფებით დასახლების თავისებურობა? ეს არის სიღარიბე, რომელიც ებრაელებს მათ მეზობლად მცხოვრებ დანარჩენ მოსახლეობის საარსებო დონეზე უფრო დაბლა აყენებს. ეს გამოწვეულია ამ ერის ისტორიის თავისებურებით. ჩვენ ვიცით, რომ როდესაც ებრაელი სტოვეებს ებრაელთა უბანს, პირველ ხანებში უჭირს, ხოლო რამოდენიმე წლის შემდეგ, ამ ახალ ადგილას და ახალ პირობებში, ის უკვე სულ სხვა ადამიანი ხდება.

მე ვფიქრობ, რომ ებრაელობა დასტოვებს თავის უბნებს და შეიქმნება ებრაული პროლეტარიატი. რატომ უნდა, ამ ახალ ებრაულ პროლეტარიატს არ ექნება ძველი ებრაელი-„გეტო“-ს სახე. ებრაული პროლეტარიატი თავისი ფსიქოლოგიით იქნება ისეთივე პროლეტარიატი, როგორც რუსი, უკრაინული და სხვა პროლეტარიატი. მაგრამ მე მგონია, რომ თუ არის რუსი პროლეტარიატი, უკრაინული პროლეტარიატი, თუ არის ბელორუსიელი პროლეტარიატი, რატომ არ შეიძლება არსებობდეს ებრაული პროლეტარიატიც? აკმა რუს და უკრაინულ პროლეტარიატს შორის თითქოს არავითარი განსხვავება არ არის? ასეა ხომ? რამდენადაც პროლეტარიატი ინტერნაციონალურია, რამდენადაც ის მუშაობს მსხვილ მრეწველობაში, იმდენად ის ლებულობს საერთო სახეს. ეს

ასეა. მაგრამ მიუხედავად ამისა თვითეულ ეროვნების პროლეტარიატს აქვს არა მარტო თავისი ტერიტორია, არამედ თავის ენაც, ესა თუ ის საყოფა-ცხოვრებო თავისებურება და სხვ., და ეს აქვთ ებრაელ მუშებსაც. ჩემის აზრით, ამ უამად „მემს“-ი გვერდს ვერ აუვლის ებრაელობის პროლეტარიატს, რომელიც საგრძნობ რაოდენობას წარმოადგენს. „მემს“-ის დასაყრდნობი ძალა პროლეტარიატი უნდა იყოს.

„მემს“-ის მუშაობას აქვს ორი მხარე. ერთი მდგომარეობს იმაში, რომ ყოფილ მეწვრილმანეებისა და მათ მზგავსთ „მემს“-ი ხდის მშრომელ ელემენტებად, ზრუნავს მათ საქიროებაზე, იცავს მათ უფლებებს და სხვ. მე ეს სავესებით სამართლიანად მიმაჩნია იმიტომ, რომ ეს ხალხი ვაჭრობდა არა მოწოდებით, არამედ იძულებით—სხვა გამოსავალი მათ არა ჰქონდათ. ამ გარემოებას ჩვენ სათანადო ყურადღებით უნდა მოვეპყრათ. ამ დახვესებულ, საგრძნობლად კონსერვატიულ, წვრილ-ბურჟუაზიულ მასას „მემს“-ი ხდის მშრომელ ელემენტებად. „მემს“-ის მუშაობის მეორე მხარე იმაში მდგომარეობს, რომ მან ხელმძღვანელობა უნდა გაუწიოს ახლად წარმოშობილ, ნორჩ პროლეტარულ ფენას, რომელსაც წარსული არ ახსოვს. ავილოთ მაგალითად 20 წლის ჭაბუკი, მითხარით რა აქვს მას ძველებური? ის ხომ წარსულს გამოცდილებით არ იცნობს, ის ხომ ახალი ადამიანია!

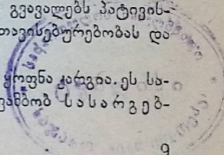
ეხლა ასიმილიაციის შესახებ. ესეც ხომ ხდება ჩვენში. ახალგაზრდობის ასიმილიაცია ადვილად სწარმოებს. მარტო ის გარემოება რომ ამ უკანასკნელ ხანებში, ძალიან ხშირად ებრაელი ცოლად ირთივს რუსის ქალს, ხოლო რუსი—ებრაელის ქალს და სხვ. ნიშნავს იმას, რომ ასიმილიაცია თანდათანობით, თავისთავად ხდება. მაგ-

რამ თქვენმა პოლიტიკურმა ხელმძღვანელებმა, ებრაულ საზოგადოებრიობის ხელმძღვანელებმა, რომელიც ცდილობენ სათავეში ჩაუდგენ ებრაელებს და გამოაჰშკარავონ მათი ეროვნული საჭიროება—იციან თუ არა ეს მოძრაობა და როგორ აფასებენ მას პოლიტიკური ინტერესების თვალსაზრისით? ნუ თუ ამხ. დიმანშტენმა არ იცის, რომ ეხლა ჩქარი ტემპით და სიძლიერით ხდება ასიმილიაცია? არც შეიძლება არ ხდებოდეს, ეს ბუნებრივი მოვლენაა და მას ვანიცდის არა მარტო ებრაელობა არამედ ყოველი ერა.

K 5.730

მაგრამ ღებულობდა თუ არა ის, როგორც ებრაელთა შორის მუშაობის ხელმძღვანელი, რაიმე ხელოვნურ ზომებს ასიმილიაციის გასაძლიერებლად?—არა. ასე რომ მოქცეულიყო,—ეს შეცდომა იქნებოდა. რამდენადაც ის კომუნისტია, მას ეს არ შეუძლია. ეს არ გამოიმდინარეობს ჩვენი ხაზიდან. მაგრამ ასიმილიაციის ფაქტი, რა თქმა უნდა, ბუნებრივია. ჩვენში საბჭოთა კავშირში, ამჟამად არსებითად იქმნება არა რუსი ადამიანის, არამედ ახალი ადამიანის ტიპი—საბჭოთა კავშირის მოქალაქე. ხელს უშლის თუ არა საბჭოთა კავშირის ეს მოქალაქეობა ეროვნულ განვითარებას? არა. აკი იმისათვის, რომ საბჭოთა კავშირის მოქალაქე იყო, საჭიროა პატივისცემით ეპყრობოდნენ არა მარტო დიდი, არამედ პატარა ერების ნაციონალურ თავისებურებობას. აი ეს არ უნდა დაგვავიწყდეს, ესეც ხომ დიალექტიკაა. საბჭოთა კავშირის მოქალაქედ ყოფნა დიდი საქმეა და ეს გვავალდებს პატივისცემით მოვეპყრათ პატარა ერების თავისებურებობას და გავუფრთხილდეთ მათ.

საბჭოთა კავშირის მოქალაქედ ყოფნა კარგია. ეს სასარგებლოა რევოლიუციისათვის. მე ვამბობ სასარგებ-

ლოა იმ მხრივ, რომ ის ანვითარებს ადამიანის თვით-
შეგნებას, აფართოებს მის თვალთახედვას. მაგრამ ამას-
თან ერთად გვეყისრება ვალდებულებანიც: თუ გსურს
კარგი საბჭოთა მოქალაქე იყო, პატივიეცი პატარა ერს
და დაეხმარე მას. და რაც უფრო მეტ თავისუფლებას
მივსცემთ მის განვითარებას, მით უფრო ნაკლებად გა-
დაქარბებით შეაფასებს თავის ეროვნულ თავისებურე-
ბობას.

მე ვშიშობ, რომ ჩემ მიერ გამოთქმული შეხედუ-
ლებანი არ იქნას შეფასებული როგორც „მემარცხენე“
შეხედულებანი. საბჭოთა კავშირი არსებითად ხდება არა
ასიმილიაცია, არამედ ეროვნებათა კონსოლიდაცია.

ამიტომ, როდესაც მე ვლაპარაკობდი ახალ ამოცა-
ნებზე ებრაელ პროლეტარიატის ახალ კადრების წარმო-
შობასთან დაკავშირებით, რაში გამოიხატება ამ ამოცა-
ნების შინაარსი? მე ვფიქრობ რომ ის კავშირი, ის თა-
ვისებურებანი, რომლებიც აქვთ ებრაელებს, როგორც
ყოველ ერს,—ეს კავშირი ებრაელ მასებს შიგნით ამა
თუ იმ სახით უნდა ჩამოყალიბდეს, განვითარდეს. უნდა
გვახსოვდეს, რომ პროლეტარიატი არ უნდა მოსწყდეს
ებრაელი ერის მასებს. ებრაელ მუშების კავშირი ებრაელ
მშრომელ მასებთან უნდა გაძლიერდეს. ჩემის აზრით,
ებრაელმა ხალხმა რომ სრულიად დაჰკარგოს თავისი ინ-
დუსტრიალური მუშები, ეს უარყოფითი მოვლენა იქნება
არა მარტო ებრაელ მშრომელ მასებისთვის, არამედ მთე-
ლი საბჭოთა სახელმწიფოსა და რევოლიუციისათვის. მე
მესმის, რომ ებრაულმა პროლეტარიატმა ებრაელ ნაციო-
ნალისტების მიმართ უნდა აწარმოოს მემარცხენე ნაციო-
ნალური პოლიტიკა, მაგრამ ეს არ იქნება პოლიტიკა
ებრაელი ხალხის წინააღმდეგ. ებრაელი ხალ-

ხის შიგნით ებრაელმა პროლეტარიატმა უნდა იბრძოლოს. ლენინური ნაციონალური პოლიტიკისთვის. თავის, ინტერ-ნაციონალურ კლასიურ-რევოლუციონურ როლს ის მტკიცედ და გარკვევით შეასრულებს უკრაინის, რუს და სხვა ეროვნების პროლეტარიატთან ერთად.

ებრაულ პროლეტარიატს ეკისრება სპეციფიურ რე-ვოლუციონური ამოცანა: წინაღ დაბეჩავებული მშრომე-ლი ებრაელობა უნდა აქციოს თავდადებულ საბჭოთა მო-ქალაქეებად, სოციალისტური სამშობლოს უაღრესად ერთ-გულ შეილებად. ეს პატარა ამოცანა როდია. აბა ვის შეუძლია იყოს სოციალისტური სამშობლოს ერთგული, თუ არა საუკუნოებით დაჩაგრულ ებრაელის პროლეტარს, რომელსაც ასე ბევრი რამ მისცა ოქტომბერმა?

რუსეთში ვეებერთელა წვრილ-ბურჟუაზიული გლე-ხური მასაა. არ შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენი პოლიტიკა ყოველთვის გულშემატკივრობის პოლიტიკა იყო. ჩვენ ერთობ თანმიმდევრობით ვატარებთ პო-ლიტიკას, სადაც სიმკაცრის ელემენტებსაც აქვს ადგილი. განა შეგვეძლო გლეხების სოციალიზმის მშენებლებად გადაქცევის ამ პოლიტიკის გატარება შესა-ფერი ეროვნულ პროლეტარიატის დაუხმარებლად? არა, ეს შეიძლება მხოლოდ მთელი საბჭოთა კავშირის ეროვნულ პროლეტარიატის მხარის დაჭერით ყოველ რესპუბ-ლიკაში. ამავე აზრისა ვარ ებრაელობის მიმართაც. ებ-რაელმა პროლეტარიატმა უნდა გამოიჩინოს თავისი გავ-ლენა. გარდა ამისა საბჭოთა კავშირის გარედ სცხოვ-რობს საგრძნობი რაოდენობის ებრაელობა, რომელზედაც გავლენას ახდენს საბჭოთა კავშირის ებრაელობა, პირდა-პირ უნდა ითქვას, რომ თუმცა ჩვენსა და მათ შორის აღმართულია საზღვრის ერთობ მაგარი კედელი და ამა-

სთან, ჯერ კიდევ არსებობენ ერთის მხრივ, მსხვილი კაპიტალისტები, ხოლო მეორეს მხრივ—ლარიბთა მრავალ-მრიცხოვანი მასები და მათ შორის გაჩაღებულია კლასობრივი ბრძოლა, მაგრამ შესაფერის ფენებთა შორის საერთო მოძენებებიც არსებობს.

ებრაელობა მეტად ცოცხალი და პოლიტიკურად გავლენიანი ქრია, თუმცა ის, როგორც ერი სრულიადაც არ წარმოადგენს ერთს მთლიანს. ეს ფაქტია, მაგრამ ებრაელები მაინც ენერგიული ერია, ამ ენერგიის ისინი იჩენენ განსაზღვრულ შემთხვევებში. საჭიროა ვიცოდეთ, აქვს თუ არა მნიშვნელობა ამას, რომ თანამედროვე პირობებში, კაპიტალისტურ გარემოცვის დროს, საზღვარგარეთელი ებრაელობის მასები თანაგრძნობით უყურებდნენ საბჭოთა კავშირს? თუ უცხოეთში მყოფ ებრაელების წვრილ ბურჟუაზიული მასა, წვრილი ვაჭრები, შინამრეწველები და სხვ. გულ-თბილად იქნებიან განწყობილნი საბჭოთა კავშირისადმი, ექნება თუ არა ამას მნიშვნელობა რევოლუციისათვის? რასაკვირველია ექნება. და თუ ეს ასეა, ცხადია, რომ ებრაელების რესპუბლიკის მოწყობას ამ მხრივაც უდიდესი მნიშვნელობა ექნება. ეს სერიოზული საქმეა.

ენლა რესპუბლიკის ტერიტორიის შესახებ. მე ცოცხად მიმიძღვის, დიდ ხანს ვიცავდი ბირობიჯანს. თუმცა ის ჩინეთის ახლოა, მაგრამ გამოვდიოდი პრაქტიკულად, პირდაპირ საქმით და არა მარტო სიტყვებით. მე ვცაყვი იმის ინციატორი, რომ შემოევლოთ მთელი საბჭოთა კავშირი და მოენახათ შესაფერისი ტერიტორია.

მაგრამ რა მოსაზრებიდან გამოვდიოდი მაშინ? იმ დროს რამოდენიმე მილიონი ებრაელი უკიდურესგაქირებებს განიცდიდა და აი სწორედ მათ შესახებ იღვა სა-

კითხი. ამჟამად რესპუბლიკის შექმნა ძნელია, მაგრამ მე
დღესაც ვაკეთებ ყველაფერს, რაც კი შეიძლება, რომ
ბირობიჯანში ებრაელთა რაოდენობა გაიზარდოს. ეს არ
არის მთავრობის სპეციალური ღირეკტივა, მე არ ვახდენ
არავითარ იძულებითი ხასიათის ზეგავლენას, ვინაიდან ამ
გზით რესპუბლიკა არ შეიქმნება. ეს თავისთავად ცხადია.
ერთი საქმეა იძულებითი ზომები, ხოლო მეორე—გადასა-
სახლებელთა ნება-სურვილი. ყველაფერს ამას მხედველობა-
ში ვღებულობ და ამიტომ ეხლა შემიძლია ვსთქვა, რომ თუ
4 წლის წინად ვფიქრობდი—ებრაელების რესპუბლიკა
ჩქარა შეიქმნებოდა—ეხლა მე ამის თქმა არ შემიძლია,
არ ვიცი შეიქმნება თუ არა, ის და არც ვიცი, სად შეი-
ქმნება. ეს დამოკიდებულია ებრაელ მასების სურვილზე.
აქ წამომძახეს: „მხოლოდ არა ჩინეთთან“-ო! არ უნდა
დაივიწყოთ, რომ მანძილი განიზომება არა ვერსების
რაოდენობით, არამედ მიმოსვლის სისწრაფით. ჩინეთი
200 წლის უკან მიუწდომელი იყო, ეხლა კი ასე ამბობენ:
„მერე რა, ჩინეთი ხომ ერთი კვირის სავალზეა“-ო. 10
წლის შემდეგ კი შეიძლება ასე იქნეს: აქ ვისაუზმოთ და
ჩინეთში კი ვისადილოთ.

რაც შეეხება ჩვენი ტერიტორიის ამა თუ იმ ნაწი-
ლის პოლიტიკურ როლს, მე პირადად ვფიქრობ, რომ
შორეულ აღმოსავლეთის როლი მახლობელ 10 წლის გან-
მავლობაში გაცილებით უფრო გაძლიერდება, ვიდრე ჩვე-
ნი კავშირის სხვა რომელიმე ნაწილის. ამიტომ საკითხი
ისმის არა ჩინეთის საზღვრის შესახებ, არამედ ორგანიზა-
ციულ ხასიათის სიძნელებისა და გასაჭირის შესახებ.
ებრაელებს შორი მანძილი არ აშინებს. რა თქმა უნდა,
ებრაულ მასებს, რომ მატერიალურად არ უჭირდეთ, უკე-
თესი იქნებოდა, მაგრამ ამის შესახებ მე ეხლა არ ვლაპა-

რაკობ. მე ვფიქრობ, რომ გაქირვებულ ებრაელების მოწყობასთან ერთად მთავარ ამოცანას წარმოადგენს რესპუბლიკის შექმნა. წინადაც ბირობიჯანის მომხრე ვიყავი. არ შეიძლება დაგვმყოფილდეთ ბირობიჯანში მარტო 500 ოჯახის გაგზავნით, საჭიროა, რომ იქ ებრაული მოსახლეობა მალე 10.000 კაცს მაინც აღწევდეს. იქ რამოდენიმე ათეულ ათას კაცს შეუძლია მოეწყოს და იმუშაოს, შესაფერი ტერიტორია არის. მე მსურს, რომ ეს მხედველობაში ვიქონიოთ. რაკი შეგვიძლია გამოვნახოთ ისეთი ტერიტორია, სადაც თავს იყრის ებრაელთა კომპაქტიური მოსახლეობა და ეწყობა დამოუკიდებელი რესპუბლიკა, — მე ვფიქრობ რომ ეს არის არა გიჟური საქმე, არამედ დადებითი მოვლენა. საბჭოთა კავშირში 3 მილიონამდე აღწევს ებრაელთა რაოდენობა და რა იქნება, რომ მათაც ჰქონდესთ თავიანთი პატარა რესპუბლიკა მაინც, და მაშინ ყველას ეცოდინება, რომ ამ ეროვნებას ჩვენს ტერიტორიაზე აქვს, თუ შეიძლება ასე ითქვას, თავისი „სახელმწიფოებრივი ტიტული“.

როცა ამაზე ფიქრობთ ცხადი ხდება, თუ რამდენად რთულდება ამ ჟამად „მემზს“-ის მუშაობა. ამას უნდა დაეხმარონ ყველა ეროვნების მშრომელი მასები. მე ვფიქრობ, რომ „მემზს“-ის მე-II ყრილობამ უნდა გაითვალისწინოს ყოველივე ის ახალი, რაც ამჟამად აშკარავედება. ჩემის აზრით მთავარია ამ დიდ მუშაობაში ახალი ძალების ჩაბმა, რომლებიც ვითარდებიან ებრაელ ხალხში. ეს ძალებია — პროლეტარიატა და კოლმეურნე გლეხები. ამათ დაეხმარებიან სხვა ეროვნების მუშები და გლეხები.

რამდენი ებრაელი გლეხია ამ ჟამად ჩვენში? დაახლოებით 300.000. ეს 300.000 გლეხური მოსახლეობა შექმნა რევოლუციამ, წინადაც ებრაელი გლეხები არ არსებობდნენ.

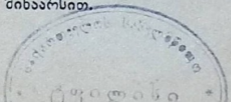

მე ვფიქრობ, რომ „მემს“-ის სამოქმედო ბაზა უკვე შექმნილია. რაკი რესპუბლიკა ჯერ კიდევ არ ირის, მაშასადამე საკავშირო საზოგადოებრივი ორგანიზაცია უნებლიედ იზიდავს ებრაელთა საქმეებით დაინტერესებულ მასებს. მაგრამ „მემს“-ი ჯერ კიდევ ძლიერ სუსტი ორგანიზაციაა. ამიტომ საქიროა რესპუბლიკანურ, საოლქო და რაიონულ ორგანიზაციების გაძლიერება. ეს უმჯობესად უკეთ გააერთიანებს მუშაობას.

ამ რაგად, ებრაელობამ, რომელსაც არ ჰყავდა არც ინდუსტრიული პროლეტარიატი და არც გლეხობა, უკვე საღი ბაზა შეუქმნა თავის ეროვნებას და ამით ახალ, საბჭოთა პირობებში თავს აღწევს ბურჟუაზიული ელემენტების გავლენას.

მე ამას უდავო დადებით მოვლენათ ვთვლი და დარწმუნებული ვარ, რომ ებრაელი პროლეტარიატი ჩქარა გაიზრდება და გაძლიერდება. ამავე დროს ვფიქრობ, რომ თუ ებრაელობას საამისო შესაძლებლობა ექნება, არც გლეხურ მოსახლეობის გაძლიერება იქნება მავნებელი. გლეხობა უნდა გაძლიერდეს იმ ადგილებში, სადაც ბოლოს და ბოლოს შესაძლებელი გახდება ცოტად თუ ბევრად საფუძვლიანი მასივის შექმნა. ეს ადგილებია ყირიმი და ბირობიჯანი. მე ვფიქრობ, უსაფუძვლოა ამ მუშაობის წესრიგიდან მოხსნა. ყოველ შემთხვევაში, ნაადრევია.

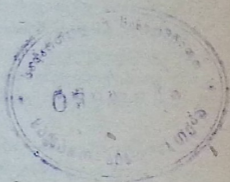
არამც და არამც არ უნდა შესწყდეს მუშაობა მიწადმოქმედების დარგში, მაგრამ, ამასთან ერთად, ებრაელი პროლეტარიატი უნდა გაერთიანდეს და შეუკავშირდეს გლეხობას ნაციონალური თორმების შესავსებად სოციალისტური შინაარსით.

მე ვფიქრობ, რომ ამ რიგად ჩატარებული შეშაობა უსათუოდ სასარგებლო იქნება საბჭოთა კავშირისათვისაც მთლიანად. ეს სასარგებლო იქნება პოლიტიკურადაც, არა მარტო საბჭოთა კავშირში, არამედ საზღვარგარედაც.

მე ვფიქრობ, რომ „მემს“-ის შემდეგი ყრილობისათვის ჩვენი პირობები გაცილებით უკეთესი იქნება ხოლო თუ ხელს შეგვიშლიან და ამ ხნის განმავლობაში თავს დაესხმიან საბჭოთა კავშირს—დარწმუნებული ვარ, რომ ებრაელი მშრომელი მასები ჰირველ რიგში იბრძოლებენ საბჭოთა კავშირის დასაცავად.

პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

K 5.730/2